

VYHLÁŠENÍ STROMU SVOBODY PAMÁTNÝM STROMEM

1 Co znamená termín památný strom?

Jedná se o strom (případně také skupinu stromů nebo stromořadí) **mimořádné hodnoty**, který je chráněný nad rámec běžné obecné ochrany mimolesních dřevin podle zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Památný strom je tedy strom se zvýšeným (přísnějším) stupněm ochrany a spadá pod zvláště chráněné části naší přírody.

2 Jak v terénu poznám, že se jedná o památný strom?

U památného stromu je vždy instalována **tabule s malým státním znakem České republiky** a doprovodným nápisem památný strom.

3 Jaké podmínky musí strom splňovat, aby mohl být vyhlášený a chráněný jako památný?

Předpokladem pro vyhlášení památných stromů, jejich skupin a stromořadí je skutečnost, že vytipovaní jedinci naplňují **požadavek mimořádného významu**. Ten spočívá zejména v jejich vzrůstu (celková velikost), stáří, biologické a ekologické hodnotě (jedinečné přírodní stanoviště celé řady organismů - houby, lišejníky, bezobratlí a obratlovci), ale také v hodnotě historické (historické události, součást historický významných objektů a staveb, hraniční stromy), kulturní (regionálně významné stromy či jejich odrůdy, vazba na místní pověsti, příběhy a legendy, souvislost s významnou osobností), estetické a krajinytvorné (vizuálně atraktivní strom, krajinná dominanta) či dendrologické (cenné domácí i introdukované taxony). Konkrétní mimořádnost/jedinečnost daného stromu by měla být vždy jasně zřejmá a doložitelná.

4 Kdo může podat návrh/podnět na vyhlášení památného stromu?

Kterýkoliv občan ČR.

5 Co by měl takový návrh obsahovat?

V návrhu je zapotřebí uvést zejména, o jakou dřevinu se jedná, kde se nachází (na jakém roste pozemku) a také zdůvodnění návrhu (v čem je strom mimořádný a zaslouží si zvýšenou ochranu).

6 Kam se návrh zasílá a kdo je kompetentní k vyhlášení památných stromů?

Návrh se zasílá orgánu ochrany přírody, který je k vyhlášení stromů za památné oprávněný. Pokud daný strom neroste ve zvláště chráněných územích a vojenských újezdech, je k přijímání podnětů a vyhlášení/rušení ochrany památných stromů kompetentní nejčastěji **pověřený obecní úřad (příslušný odbor životního prostředí/ochrany přírody) a jemu naroveň postavené úřady statutárních měst**. V opačném případě je třeba se obrátit na následující úřady a instituce: správy národních parků (strom roste na území národních parků), správy chráněných krajinných oblastí (strom roste na území CHKO, národních přírodních rezervací a národních přírodních památek), krajské úřady (strom roste na území přírodní rezervace, přírodní památky), újezdními úřady (strom roste na území vojenských újezdů) a případně také Ministerstvem životního prostředí ČR (strom roste na pozemcích, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy).

PŘÍLOHY

I. NÁVRH NA VYHLÁŠENÍ PAMÁTNÝCH STROMŮ

NÁVRH NA VYHLÁŠENÍ PAMÁTNÝCH STROMŮ

Kód ústředního seznamu:	Název památného stromu (stromů):
Kraj:	Okres:
Obec:	Pověřený obecní úřad:
Katastrální území:	Parcelní číslo pozemku:
Vlastník:	
Mapy (1:50000):	Nadmořská výška:
Zeměpisné souřadnice:	Souřadnice JTSK:
Charakter výskytu:	Počet jedinců:
Dřevina (název druhu dřeviny):	
Obvod kmene (v 1,3 m):	Výška stromu:
Výška koruny:	Šířka koruny:
Stáří:	Zdravotní stav:
Datum popisu:	
Zdůvodnění ochrany: krajinná dominanta na vyhlídce	
Podmínky ochrany: ze zákona č. 114/1992 Sb.	
Vymezení ochranného pásma:	
Podmínky režimu ochranného pásma:	
Zdroje možného ohrožení:	
Provedená ošetření nebo konzervace:	
Navrhovaná opatření:	
Údaje o literatuře:	
Fyziol.stav:	
Datum: Zpracovatel:	
Vyjádření regionálního pracoviště AOPK ČR:	
Přílohy:	

Poznámka: kód Ústředního seznamu určuje následně AOPK ČR v Praze

7 Musí příslušný úřad předloženému návrhu vyhovět?

Nemusí, není zde právní nárok na automatické vyhovění tomuto podnětu, respektive na zahájení řízení o vyhlášení památného stromu. Osoba, která podnět podala, si ale může vyhradit právo být obeznámena s výsledkem jeho podání.

8 Jakým způsobem probíhá vlastní proces vyhlásování památného stromu?

V případě, že příslušný orgán (např. pověřený obecní úřad) shledá návrh jako opodstatněný, tak ho odborně dopracuje, vypracuje oznámení o záměru vyhlásit památný strom nebo skupinu/stromořadí památných stromů a zahájí správní řízení ve věci vyhlášení. Vyhlášovací orgán má také možnost obrátit se ve věci posouzení vhodnosti záměru na příslušné regionální pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR s žádostí o odborné stanovisko. Při posuzování se klade značný důraz na zdravotní stav, provozní bezpečnost a perspektivu dalšího vývoje stromů na stanovišti. Stromy jsou vyhlášeny jako památné **rozhodnutím orgánu ochrany přírody**.

9 Jakým způsobem je zajištěný ochranný režim vyhlášeného památného stromu?

V rámci rozhodnutí o vyhlášení památného stromu by mělo být také stanoveno i **ochranné pásmo** včetně činností a zásahů, jejichž výkon je možný pouze na základě předchozího souhlasu příslušného orgánu ochrany přírody (např. pověřený obecní úřad). Pokud tomu tak není má každý strom základní ochranné pásmo ve tvaru kruhu o poloměru desetinásobku průměru kmene měřeného ve výši 130 cm nad zemí, kde jsou zakázány veškeré činnosti, které by mohly být pro památný strom škodlivé, například výstavba, terénní úpravy, odvodňování, chemizace apod.

10 Kdo má povinnost o památný strom pečovat?

Vždy vlastník stromu, respektive **vlastník pozemku**, na kterém památný strom roste.

11 Mohu tedy, jako vlastník památného stromu, provést jeho ošetření, např. odříznout suchou nebo překážející větev?

Pouze na základě uděleného souhlasu orgánu ochrany přírody (např. pověřený obecní úřad), neboť ke všem zásahům je ze zákona **nutný souhlas orgánu ochrany přírody**, který je oprávněn vyhlášovat nebo rušit ochranu památných stromů. Souhlas příslušného orgánu ochrany přírody by měl vycházet z odborného posouzení potřeby navrhovaných opatření. Z žádosti o udělení souhlasu musí být jasně patrný rozsah zamýšleného zásahu (slovní popis, zákres, zákres do fotodokumentace, projekt). Souhlas je udělován formou správního rozhodnutí, a to pouze tehdy a v takovém rozsahu, který zajišťuje, že nedojde k poškození památného stromu. Orgán ochrany přírody v rozhodnutí o souhlasu stanoví, za jakých podmínek bude ošetření stromu provedeno. Zásahy musí být provedeny na vysoce odborné úrovni, nejlépe certifikovaným arboristou. Důležitá je také dokumentace zásahu, včetně fotografické, a to před zásahem i po zásahu.

12 Lze na péči o památný strom získat finanční podporu?

Ano. Vzhledem k časté finanční náročnosti ošetřování památných stromů je možné využít finanční podpory ze státních dotačních programů v gesci Ministerstva životního prostředí, především z **Programu péče o krajinu a Programu obnovy přirozených funkcí krajiny** (u obou programů je výše dotace až 100 %). V případě větších projektů lze využít také Operační program Životní prostředí, kde je výše podpory až 85 % s podmínkou minimální hodnoty projektu 250 000 Kč. Podrobné informace k jednotlivým programům je možné získat na stránkách www.dotace.nature.cz.

Kontakt pro další dotazy

Ing. Libor Sedláček, DiS.

Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky

libor.sedlacek@nature.cz, +420 283 069 238

Obrátit se můžete také na příslušná regionální pracoviště AOPK ČR.

